

Norsk samfunns-
medisinsk forening
DEN NORSKE LEGEFORENING

Miljørettet helsevern, smittevern, beredskap og planarbeid

Kurs B i samfunnsmedisin våren 2022

Kurset arrangeres av Folkehelseinstituttet i samarbeid med Norsam. Det har digital oppstartsamling fredag 18. februar og fortsetter med forberedelser og nettbasert gruppearbeid før kurssamling torsdag 24. og fredag 25. mars på Soria Moria i Oslo. Kurs B arrangeres som et parallelt kurs samtidig med Kurs C (Folkehelsearbeid) og Kurs I (Global helse).

Antall deltakere: 25

Læringsmål

Kursdeltakerne skal få oversikt over forebyggende og grupperettede fagområder i samfunnsmedisin. Kurset skal gi innføring i lovverk og saksbehandling innenfor fagområdene, og gi deltakerne støtte til praktisk håndtering av slike problemstillinger i egen arbeidssituasjon.

Innhold

Kurset vektlegger sammenhengen mellom hovedtemaene miljørettet helsevern, smittevern og helseberedskap og inkluderer planarbeid under hvert av hovedtemaene.

Kurset er koblet til disse læringsmålene i ny spesialistutdanning:

Spes/LM-kode	LM ID	TEMA/OMRÅDE	LÆRINGSMÅL
SAM	024	Ledelse og administrasjon	Beherske delegering, samhandling og brukermedvirkning.
SAM	026	Plan- og prosjektarbeid	Ha god kunnskap om plan- og prosjektarbeid.
SAM	027	Plan- og prosjektarbeid	Beherske planprosesser og gjennomføring av prosjekter i egen virksomhet.
SAM	032	Helseberedskap, smittevern og miljørettet helsevern	Ha god kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid nasjonalt og lokalt.
SAM	033	Helseberedskap, smittevern og miljørettet helsevern	Ha god kunnskap om det lovmessige ansvar, roller og myndighet for beredskap nasjonalt og i egen organisasjon.
SAM	035	Helseberedskap, smittevern og miljørettet helsevern	Selvstendig kunne anvende samfunnsmedisinsk kompetanse i en krisesituasjon.
SAM	036	Helseberedskap, smittevern og miljørettet helsevern	Ha god kunnskap om lovgrunnlaget og andre styrende dokumenter for smittevernarbeidet.
SAM	037	Helseberedskap, smittevern og miljørettet helsevern	Ha god kunnskap om kommunelegens særlige ansvar for smittevernarbeidet i kommunen.
SAM	038	Helseberedskap, smittevern og miljørettet helsevern	Beherske ledelse og organisering av smittevernarbeid.
SAM	039	Helseberedskap, smittevern og miljørettet helsevern	Ha god kunnskap om det lovmessige ansvar for miljørettet helsevern i kommunen.
SAM	040	Helseberedskap, smittevern og miljørettet helsevern	Ha kjennskap til tilsyn innen miljørettet helsevern.

Gjennomføring av kurset

Vi begynner digitalt med en halv dag nettbasert introduksjon fredag 18. februar og avslutter med kurssamling på Soria Moria torsdag 24. og fredag 25. mars. Et viktig formål med kurs er faglige diskusjoner og nettverksbygging. Kurset forutsetter aktiv deltakelse og medvirkning. Kursdeltakerne vil bli delt i grupper som skal arbeide sammen i løpet av kurset. Etter introduksjonen 18. februar og før samling 24. mars, skal gruppene møtes to-tre ganger digitalt for å drøfte en sak de har fått utdelt, og forberede en presentasjon som skal holdes i løpet av kurssamlingen. Kursmiddag torsdag 24. mars er å anse som en obligatorisk del av programmet. Deltakelse er påkrevet både 24. og 25. mars.

Det benyttes Teams som teknisk løsning den første dagen, som gir gode muligheter for nettbasert diskusjon i mindre grupper. Deltakerne får tilsendt møteinvitasjon med lenke på mail.

Forarbeid til gruppearbeid

Hver deltaker skal **senest 17. februar 2021** sende til IdaTonning.Royseth@fhi.no tre halvsideslange problemnotater eller kasusbeskrivelser som er egnet for gruppediskusjon; ett for hvert av temaene miljørettet helsevern, smittevern og helseberedskap.

Notatene skal ta utgangspunkt i konkrete problemstillinger, fortrinnsvis fra egen praksis, virksomhet, organisasjon eller arbeidsplass. Dersom du ikke har eksempler fra egen praksis kan du snakke kolleger, hente eksempler fra kommunen du bor i (for miljørettet helsevern kan det for eksempel være klagesaker eller politiske saker), eller søke på nett. Notatene skal presentere saken og de problemstillinger den reiser, og kan eksempelvis inneholde noe om:

- Hvem håndterer denne typen problemstillinger lokalt og/eller sentralt
- Hvilke regelverk er aktuelt
- Hvem kan bistå/hvor kan man søke råd
- Hvilke tiltak er aktuelle

Forarbeidet teller 4,5 kurstimer. Bare de som har sendt inn problemnotater, kan få kursbevis.

Gruppearbeid under kurset

Kursdeltakerne vil bli delt i grupper som skal arbeide sammen i løpet av kurset. Gruppearbeidet er todelt:

1) Drøfte innsendte notater

Hver gruppedeltaker skal legge fram ett av sine innsendte notater – valgfritt tema – og la gruppa diskutere denne saken. Sett av ca. 5 minutter til fremlegging og 5 minutter til diskusjon per notat. Begynn på denne delen på introduksjonsdagen og fortsett ev. når gruppen møtes i perioden før kurssamlingen.

2) Presentere én sak

Kursledelsen har til hver gruppe valgt ut (og modifisert litt) én sak blant innsendte notater (fra dette eller tidligere kurs). Gruppa skal drøfte denne saken inngående. I løpet av kurssamlingen på Soria Mora skal hver gruppe presentere sitt arbeid med denne saken på 10-15 minutter under overskriftene «saken», «problemstillinger», «momenter i vurderingen» og «forslag til løsning» etterfulgt av 10 minutters diskusjon med resten av kursdeltakerne og kursledelsen. I tillegg til at gruppen skal møtes 2 ganger i perioden mellom introduksjonsdagen og kurssamlingen, får dere 45 minutter første kursdag (24. mars) til å ferdigstille presentasjonen.

Lesepensum

Før kurset skal deltakerne forberede seg ved å lese visse dokumenter og gjøre seg kjent med visse nettsider; man skal altså åpne nettsidene og bla gjennom undersider for å se hva som finnes av hjelpemidler der og gjerne lese det man synes er særlig relevant for eget arbeid. Samlet skal man bruke 2,5 timer.

Les:

- Nasjonal helseberedskapsplan, kapittel 1-4 og 9.
https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/hod/fellesdok/planer/helseberedskapsplan_010118.pdf

Bli kjent med:

- Miljø og helse. <https://www.helsedirektoratet.no/tema/miljo-og-helse>
- Miljø og helse. <https://www.fhi.no/ml/miljo/>
- Smittevernveilederens temakapitler.
<https://www.fhi.no/nettpub/smittevernveilederen/>
- Strålevernets temasider. <https://www.dsa.no>

- Risiko, sårbarhet og beredskap. <https://www.dsb.no/lover/risiko-sarbarhet-og-beredskap/>

Kursledelse

Kurset arrangeres av Folkehelseinstituttet på oppdrag fra Norsk samfunnsmedisinsk forening.
Kurslederne er:

Tone Bruun
Preben Aavitsland
Christine Instanes
Silje Bruland Lavoll

Evaluering

Det sendes ut evalueringsskjema i etterkant av kurset

Timeplan

Fredag 18. februar – digital introduksjonsdag

09.00 - 09.30	Velkomst, presentasjon av kurset og deltakerne <i>Kursledelsen</i>
09.30 - 10.05	Helseberedskap under pandemien fra en kommuneleges perspektiv <i>Kathrine Kristoffersen, Tromsø kommune</i>
10.05 - 10.20	Pause
10.20 - 11.00	Helsedirektoratet og helseberedskap: koordinering, roller og kriseutvalg <i>Helen Brandstorp, Helsedirektoratet</i>
11.00 - 11.30	Lovverk, veiledere, organisering og bistand i miljørettet helsevern <i>Erle Willard, Helsedirektoratet</i>
11.30 - 11.40	Pause
11.40 - 12.10	Klima og helse <i>Ågot Aakra, Folkehelseinstituttet</i>
12.10 - 13.00	Introduksjon til gruppearbeidet Drøfte innsendte notater

Før 24. mars skal gruppene ha møttes to ganger à 1,5 t (altså til sammen 3 t) digitalt for å drøfte utdelt sak og forberede en 15 minutters presentasjon de skal holde på Soria Moria.

Kursdeltakerne skal i tillegg gå igjennom opplæringsmateriell som sendes ut (3t):

- Lovverk, veiledere, organisering og faglig bistand i smittevernet
Tone Bruun, Folkehelseinstituttet
- Samarbeid mellom FHI, kommunelegen og Mattilsynet i smittevernet

Helena Niemi Eide, Folkehelseinstituttet

- Strålevern, sikkerhet og miljømedisin

Terje Christensen, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet

- Quiz basert på presentasjonene over

Torsdag 24. mars: Helseberedskap og smittevern 10.00 – 17.45 på Soria Moria

10.00 - 10.30	Overordnet organisering av helseberedskapen i Norge: lovverk, veiledere og planer <i>Siri Hauge, Helse- og omsorgsdepartementet</i>
10.30 - 11.15	Folkehelseinstituttet og helseberedskap: overvåking, faglig bistand og risikovurdering <i>Karin Nygård, Folkehelseinstituttet</i>
11.15 - 12.00	Gruppearbeid
12.00 - 13.00	Lunsj
13.00-13.45	Faglig grunnlag, prinsipper og risikovurdering i smittevernet <i>Preben Aavitsland, Folkehelseinstituttet, Arendal og Froland kommuner og Universitetet i Bergen</i>
13.45 - 14.15	Presentasjon gruppearbeid gruppe 1
14.15 - 14.30	Pause/ mingling
14.30 - 15.15	Aktuell utfordring i smittevernet: vaksinasjon <i>Ellen Furuseth, Folkehelseinstituttet</i>
15.15 - 15.45	Presentasjon gruppearbeid gruppe 2
15.45 - 16.00	Pause/mingling med servering
16.00 - 16.45	En kommunal smittevernleges hverdag: planlegging, oversikt, rådgivning og håndtering <i>Preben Aavitsland, Arendal og Froland kommuner, Folkehelseinstituttet og Universitetet i Bergen</i>
16.45 – 17.00	Pause/mingling
17.00 – 17.45	Fellesinnlegg for kurs B, H og I <i>Camilla Stoltenberg, Folkehelseinstituttet</i>

Fredag 25. mars: Smittevern og miljørettet helsevern kl. 8.30 – 15.30 på Soria Moria

08.30 - 09.40	Faglig grunnlag, prinsipper og risikovurdering i miljørettet helsevern <i>Hubert Dirven, Folkehelseinstituttet</i> Gruppediskusjon <i>Hubert Dirven og Christine Instanes, Folkehelseinstituttet</i>
09.40 - 10.20	Presentasjon gruppearbeid gruppe 3 og 4
10.20 - 10.35	Pause/ mingling
10.35 - 11.20	Aktuell utfordring i smittevernet: antibiotikaresistens <i>Ernst Kristian Rødland, Folkehelseinstituttet</i>
11.20 - 12.00	Aktuell utfordring i miljørettet helsevern: inneklimate

	<i>Johan Øvrevik, Folkehelseinstituttet</i>
12.00 - 12.50	Lunsj
12.50 - 13.30	Aktuell utfordring i miljørettet helsevern: støy <i>Gunn Marit Aasvang, Folkehelseinstituttet</i>
13.30 - 13.55	Presentasjon gruppearbeid gruppe 5
13.55- 14.35	Atomberedskap <i>Astrid Liland, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet</i>
14.35 15.15	Kommunelegen og miljørettet helsevern <i>Frantz Leonard Nilsen, Bærum kommune</i>
15.15-15.30	Evaluering